

J A A R V E R S L A G 2 0 1 8

Stichting "het Drentse Heideschaap"

Colofon

Samenstelling dagelijks bestuur:

Dhr. A. Kerssies (voorzitter)
Dhr. J. van der Linde (secretaris)
vacature (penningmeester)
Mw. A.R. Kolk-Middelveld
Dhr. A. Beijering
Dhr. R. van Bezoen

Postadres:

Stichting "het Drentse Heideschaap"
Postbus 45
7963 ZG Ruinen

Bezoekadres Schaapskooi:

Benderse 36
7963 RA Ruinen

Website:

www.schaapskudderuinen.nl

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsbrief	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Resultaat	5
2. Financieel verslag 2018	
2.1 Balans per 31 december 2018	6
2.2 Exploitatierekening 2018	8
2.3 Controleverklaring afrekening van bouw/restauratie c.a. schaapskooi Ruinen 2015-2018 -als bijlage bijgevoegd-	10
2.4 Vaststelling financieel verslag	10
3. Jaarverslag 2018 van de herders en het bestuur	11

Lammetjesdag 2018

1. Aanbiedingsbrief

Aan het bestuur van de
Stichting "het Drentse Heideschaap"

Ruinen, april 2019.

1.1 Algemeen

Met ingang van 1 januari 2010 wordt de administratie verzorgd door administratie en belasting adviesbureau Benjamins en Steenberg (B&S) te Hoogeveen. De opstelling van het financiële jaarverslag vindt dan ook door dit bureau plaats. Dit uitgebreide verslag is op te vragen bij de penningmeester.

De penningmeester verricht de dagelijkse taken zoals betalingen, controle en advies richting de herder en het bestuur. De administratie wordt gecontroleerd door een door het algemeen bestuur in haar vergadering van 19 november 2004 aangewezen commissie bestaande uit:

- één lid dagelijks bestuur St. "het Drentse Heideschaap" en
- één lid bestuur St. "Vrienden van de schaapskudde Ruinen".

Gelet op de financiële afwikkeling van de bouw c.a. was 2018 een hectisch jaar. Volledigheidshalve wordt hierbij verwezen naar de bijgevoegde controleverklaring van de onafhankelijk accountant met een gewaarmerkt overzicht van de geraamde/werkelijke kosten. Alle subsidieverstrekkers ten behoeve van de bouw c.a. hebben i.v.m. de besteding van de ontvangen gelden een afschrift van de controleverklaring ontvangen.

1.2 Resultaat 2018

Het operationeel resultaat over 2018 bedraagt € 57.408 negatief (raming € 32.700). Over 2017 was het operationeel resultaat € 52.431 negatief.

Het hogere nadelige saldo 2018 is voornamelijk ontstaan door incidentele lasten (saldo totaal plm €24.000) in verband met de opening van de nieuwe kooi c.a., de georganiseerde donateursdag, extra activiteiten bij lammetjesdag ivm de opening alsmede het uitbrengen van een nieuw boek over de kudde.

Het negatief operationeel saldo wordt geheel gedekt door de Steunstichting "het Drentse Heideschaap" en de Stichting "Vrienden van de Schaapskudde Ruinen" middels donaties van de donateurs van deze stichting.

Daarnaast hebben de financiële bijdragen van de Provincie Drenthe, de gemeenten De Wolden, Westerveld en Hoogeveen, als ook Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer het mogelijk gemaakt, dat de exploitatie sluitend is.

In de toelichting behorende bij de balans en exploitatierekening 2018 zijn de belangrijkste mutaties opgenomen.

Ik hoop met deze toelichtingen een duidelijk inzicht in de mutaties te hebben gegeven.

Hoogachtend,
J. van der Linde,
wnd.peningmeester.

2. Financieel verslag 2018

2.1 Balans per 31 december 2018

2.2

BALANS					
Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017	Omschrijving	31-12-2018	31-12-2017
ACTIVA			PASSIVA		
VASTE ACTIVA			EIGEN VERMOGEN		
Nieuwbouw en renovatie	1.072.972		Stichtingskapitaal	5	5
Ontv. subsidies/bijdragen	-1.072.972		Algemene reserve	20.369	20.369
Overige vaste activa	12.535	20.408	Reserve groot onderhoud	67.824	77.464
	12.535	20.408		88.198	97.838
VLOTTENDE MIDDELEN			KORTLOPENDE SCHULDEN		
Schape	8.800	7.800	Provincie, subsidie 2018	0	44.794
Fourage c.a.	3.300	4.300	Overige schulden	79.488	54.656
Omzetbelasting	0	34.114		79.488	99.450
Stichting Vrienden	30.499	34.627			
Overige vorderingen	77.000	11.042			
	119.599	91.883			
LIQUIDE MIDDELEN					
Bankrekeningen en kas	35.552	84.997			
	35.552	84.997			
TOTAAL ACTIVA	167.686	197.288	TOTAAL PASSIVA	167.686	197.288

Toelichting op de Balans

2.1.1 Activa

Onder de vaste activa worden investeringen in gebouwen en bedrijfsmiddelen opgenomen.

De totale kosten van de nieuwbouw en restauratie bedragen	€ 1.072.972
Subsidies van Provincie, Gemeenten en SNN	€ 539.000
Overige bijdragen van diverse instanties	- 165.700
Bijdrage van de Steunstichting en Vrienden	<u>- 368.272</u>
Totale dekking	€1.072.972

29 maart 2018 heeft de opening van de schaapskooi plaats gevonden. Zoals in de aanbestedingsbrief is vermeld, heeft een onafhankelijk accountant d.d. 30 november 2018 een controleverklaring overgelegd over de besteding van de gelden t.b.v. de bouw c.a.. Deze verklaring met een overzicht van de bouwkosten en de subsidieverstrekkers is als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd.

Alle subsidiënten die om een afrekening hebben gevraagd, hebben een goedkeurende verklaring overgelegd zodat vastgesteld kan worden, dat hiermee de verstrekte bijdragen definitief zijn.

Uit arbo-technisch oogpunt is er ook een knickshovel aangeschaft ter verlichting van de werkzaamheden van de herder. Deze meerkosten kunnen gefinancierd worden uit een extra bijdrage van de Vrienden van de Ruiner kudde in verband met van een ontvangen legaat.

Onder de vlottende middelen worden de voorraden alsmede de diverse vorderingen opgenomen.

De kudde bestaat uit 484 dieren(vorig jaar 557; de waardering is op marktwaarde.

De vordering op de Stichting Vrienden van de schaapskudde Ruinen betreft het restantbedrag van het operationeel resultaat 2018. In 2018 heeft er een voorschotbetaling van € 25.000 plaats gevonden.

Bij de overige vordering is een bedrag van € 50.000 opgenomen als restantbijdrage van Natuurmonumenten in de kosten van de restauratie en nieuwbouw. Natuurmonumenten heeft d.d. 23 juni 2016 als bijdrage in de bouw c.a. een subsidie toegekend om gedurende 7 jaar te beginnen in 2017, € 10.000 per jaar beschikbaar te stellen. De vordering is dan ook ingesteld voor de jaren 2019 tot en met 2023. Bij het opmaken van de stukken is het bedrag voor 2019 reeds ontvangen.

Rest te vermelden, dat de overige vorderingen een normaal verloop vertonen.

2.1.2 Passiva

Bij het eigen vermogen, onderdeel reserve groot onderhoud, hebben er mutaties plaats gevonden in verband met groot onderhoud aan de woning en inrichtingskosten informatieruimte. In verband met de nieuwbouw c.a. heeft er in 2018 geen dotatie plaats gevonden. Voor de komende jaren zal de dotatie wel weer plaats vinden. De dotatie is gebaseerd op een door de architect opgesteld onderhoudsplan voor groot onderhoud.

Ten aanzien van de kortlopende schulden wordt opgemerkt, dat de in 2017 vooruit betaalde Provinciale bijdrage 2018 in de exploitatie 2018 is opgenomen. De overige schulden 2018 zijn hoger dan voorgaande jaren aangezien er nog een aantal afrekeningen van de bouw moeten worden betaald.

2.2 EXPLOITATIEREKENING 2018

2.2.1 Staat van baten en lasten

LASTEN				BATEN			
Omschrijving	Raming 2018	Werkelijk 2018	Werkelijk 2017	Omschrijving	Raming 2018	Werkelijk 2018	Werkelijk 2017
Erfpacht	1.100	2.137	1.666	Verkoop schapen/wol	5.600	14.751	1.962
Diverse lasten	10.000	10.098	11.593	Subsidie provincie	44.500	44.794	44.207
Personeel	70.000	64.985	69.120	Subsidie gemeenten	13.400	13.434	13.434
Verz / Belasting	7.000	9.890	3.244	Diverse bijdragen	2.700	2.270	2.722
Klein onderhoud	8.000	10.383	15.052	Huur woning	3.900	3.535	3.535
Reservering groot onderhoud	7.500	7.356	10.000	Premieregeling schapen	7.500	9.157	12.821
Afschrijving	0	1.000	1.000	Bijdrage drukbegrazing	6.300	8.272	6.000
Kuddekosten	15.000	30.450	25.437	Marketing en promotie	0	5.524	0
Marketing en promotie	1.000	27.130	0	Verhuur vergaderruimte	4.000	5.600	0
Info- vergaderruimte	1.000	1.316	0				
Totaal lasten	120.600	164.745	137.112	Totaal baten	87.900	107.337	84.681
Operationeel resultaat	-32.700	-57.408	-52.431				
Bijdrage Steunstichting	0	1.909	17.804				
Bijdrage St. Vrienden Schaapskudde	32.700	55.499	34.627				
Resultaat	0	0	0				

2.2.2 Toelichting op de exploitatierekening

Bij het opmaken van de begroting was het exploitatietekort geraamd op €32.700. Het werkelijke operationeel resultaat over 2018 komt uit op een tekort van € 57.408 Ruim € 24.000 meer dan geraamd in de begroting.

Zoals in de aanbiedingsbrief reeds is aangegeven, bestaat dit hogere nadelige saldo 2018 voornamelijk uit incidentele kosten in verband met de gehouden "feestweek" t.b.v. de opening van de nieuwe kooi c.a., de donateursdag, extra activiteiten bij lammetjesdag alsmede het uitbrengen van een nieuw boek over de kudde.

Ten opzichte van de begroting zien we aan de uitgavenkant lagere personeelskosten als gevolg van het uit dienst treden van een hulpherder, hogere verzekeringspremie als gevolg van de nieuwbouw c.a., hogere onderhoudskosten bedrijfsmiddelen, hogere exploitatiekosten kudde i.v.m. het grote aantal schapen waardoor voerkosten en veeartskosten zijn gestegen, alsmede de extra incidentele kosten ten behoeve van de feestweek.

De inkomstenkant geeft meevallers te zien bij de verkoop van schapen, een hogere bijdrage premiereregeling schapen, een groter gebied ten behoeve van drukbegrazing dus hogere vergoeding. De hogere opbrengst marketing/promotie betreft vergoedingen schapen drijven, opbrengst melkbus feestweek en verkoop boeken. De opbrengst verhuur vergaderlocatie is ook hoger dan verwacht.

2.2.3 Subsidies en bijdragen.

Mede dankzij onderstaande subsidiënten, alsook onze donateurs, is het mogelijk een sluitende exploitatie te krijgen.

Overzicht toegekende subsidiebedragen (in euro's)			
Subsidiënten	Toelichting	2018	2017
Provincie Drenthe		44.794	44.207
Gemeente De Wolden		9.200	9.200
Gemeente Westerveld		3.249	3.249
Gemeente Hogeveen		985	985
Natuurmonumenten		1.135	1.135
Staatsbosbeheer		1.135	1.135
Diverse personen	donaties, giften en bijdragen	547	105
Totaal subsidie		61.045	60.016

2.3 CONTROLEVERKLARING AFREKENING VAN BOUW/RESTAURATIE C.A. SCHAAPSKOOI RUINEN 2015 – 2018

Het controleverslag van Afier Auditors is als bijlage bijgevoegd.

2.4 Vaststelling financieel verslag 2018

Gelezen het financieel verslag 2018 van de penningmeester over het boekjaar 2018 waarbij inbegrepen:

- de aanbiedingsbrief
- balans per 31 december 2018
- staat van baten en lasten

Gecontroleerd en akkoord bevonden door de controlecommissie.

Dhr. R. van Bezoen , bestuurslid Stichting "Het Drentse Heideschaap".

Dhr. J. Staal, bestuurslid Stichting "Vrienden van de Schaapskudde Ruinen".

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 18 april 2019.

Dhr. A. Kerssies, voorzitter.

Dhr. J. van der Linde, secretaris.

Jaarverslag 2018 van de herders en het bestuur.(4-2-2019)

Het jaar 2018 was voor de Ruiner schaapskudde een gedenkwaardig jaar. Na een jaar verbouwen was het op 29 maart 2018 dan eindelijk zover: de nieuwe schaapskooi, de gerestaureerde oude kooi, de uitkijktoren en de vergader- en informatieruimte in Ruinen zijn feestelijk geopend. Enkele honderden mensen woonden deze opening bij, de heren Jumelet en Ten Kate en Smit verrichten deze opening. Twee dagen later werd de donateursdag bijzonder goed bezocht met meer dan 500 bezoekers. En opnieuw 2 dagen later werd lammetjesdag gevierd, met naar schatting ruim 5000 bezoekers.

Beelden van de feestelijke opening, voorjaar 2018.

Het hele jaar ligt het aantal bezoekers beduidend boven de aantallen van voorgaande jaren. De lammerkooi trekt tijdens lammertijd veel mensen, waarbij het gangpad in deze kooi mede geschikt voor rolstoelers zeer wordt gewaardeerd. Overigens geldt hetzelfde voor de informatieruimte en de uitzichtheuvel, beide zijn goed toegankelijk voor de minder valide medemens. Inclusief de uitkijktoren is er in totaal een aantrekkelijk en praktisch geheel ontstaan. Het totale ensemble werd gewaardeerd met de Drentse Architectuurprijs 2018 (publieksprijs)(deze prijs wordt toegekend aan een “Drentse parel” op het gebied van architectuur, stedenbouw of inrichting van het landschap) en met de Harry de Vroome penning onder het motto “Landschap als blijvende bron van inspiratie en levensvreugde”.

Natuur en kudde.

Het jaar 2018 kenmerkte zich door een uiterst droog en soms warm jaar. De kudde is desondanks 10 maanden lang dagelijks de hei op geweest. De heide was ondanks de droogte en de extreem lage grondwaterstand toch nog overwegend vitaal. In 2018) zijn er door Natuurmonumenten vergraste delen heide gebrand en delen gemaaid. Gemiddeld neemt de beheersintensiteit toe, wat ook noodzakelijk is om de heide in goede staat te krijgen en te houden. Voor een optimaal beheer in het 'begrazingsplan' een goed instrument. De herders baseren hun begrazing met de kudde daarop en houden de uren per deelgebied bij. Tevens ontzien zij zo nodig de bloeiperiode van bijzondere planten. Het goed uitvoeren van de begrazing en het verbeteren van de biodiversiteit vergt de nodige deskundigheid van de herders, het gaat om meer dan het sturen van de schapen. De kennis van het terrein is mede bepalend voor het effect van de inzet van de gescheperde kudde.

De Drentse Heideschapen kunnen prima overleven op de heischrale vegetaties, zij zijn daar bij uitstek voor geschikt. Middels een goed fokprogramma, gericht op de selectie van de ooiën en de inzet van goedgekeurde stamboekrammen verbeteren we gestaag de kwaliteit van de schaapskudde. Ook dit jaar bleek dat opnieuw uit de resultaten van de stamboekkeuring.

Financiële doelstelling.

De Ruiner schaapskudde bestaat al vele decennia. De bedrijfsvoering geschied praktisch en bedrijfsmatig, zoals een zelfstandig bedrijf behoort. Onze Stichting zet zich in, samen met de

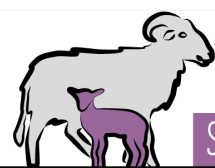
Stichting Vrienden om elk jaar opnieuw een sluitende begroting te krijgen. Het tekort uit de bedrijfsvoering wordt aangevuld met gelden van ondermeer donateurs, sponsors en toeristische activiteiten. De extra bijdrage van de provincie Drenthe van € 7500,- is daarbij van groot belang en helpt ons mede om financieel gezond te blijven.

Een mooie karakteristieke kop van een ram van het ras Drents Heideschaap

Activiteiten.

Jaarlijks is er een overweldigende belangstelling voor lammetjesdag. Daarnaast is het in de nieuwe lammerkooi in de maanden maart en april een drukte van jewelste. Veel mensen en kinderen komen genieten van de jonge lammeren. Voor het schaapscheerderfeest zoeken we naar een wat andere formule. Zeker nu de nieuwbouw is afgerond, ontstaan nieuwe mogelijkheden voor een wat commerciëlere invulling. Dit is overigens vanwege alle drukte in 2018 nog niet gelukt. Eind augustus heeft de herder met de kudde een bezoek gebracht aan de zomeravondactiviteit op de Brink te Ruinen. Dit wordt zeer gewaardeerd door onze toerist maar ook de eigen inwoners. Tijdens de kerstdagen hebben wij de bezoekers kunnen vereren met een schaap met twee kerstlammeren. Een bijzondere attractie op zich.

Schaapskudde Ruinen

Naast de vaste activiteiten worden er demonstraties schapen drijven georganiseerd en Desgewenst kunnen kleine groepen met de herder de hei op. In totaal hebben we op deze wijze honderden bezoekers kunnen plezieren. De interesse hiervoor is blijvend groot. Samen met ondermeer Natuurmonumenten geven wij hier invulling aan.

Tevens hebben we nu een prachtige mogelijkheid voor groepen die een dagje op de hei willen vergaderen, de zogenaamde heisessies. De nieuwe vergaderzaal is uiterst geschikt voor trainingen voor management en ondernemingsraden, maar ook Directieraden kunnen in deze inspirerende omgeving hun nieuwe beleid nader uitwerken. Dit jaar liep het vanaf de zomer goed, regelmatig is de vergaderruimte bezet. De opbrengst uit de vergaderlocatie wordt weer ingezet voor het kostendekkend krijgen van de informatieruimte.

Bij binnenkomst van de kudde is er regelmatig veel publiek.

Cultureel Erfgoed status.

Door de Commissie Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed (VIE) zijn de Stichtingen met de traditioneel gescheperde schaapskuddes in Drenthe sinds 2015 officieel erkend. Daar kwam in 2016 dezelfde erkenning voor het traditionele ambacht herder nog bij. Erfgoed uit vervlogen tijden die nog verrassend actueel en modern zijn.

Volgens de VIE een levende traditie met een levende toekomst. De inzet van vele mensen maakt dit mogelijk. Een buitengewone erkenning voor de Drentse traditionele schaapskuddes. Je merkt dat deze erkenning door het publiek zeer gewaardeerd wordt. Het is overigens meer een erkenning van het bijzondere bedrijf dan dat het geld in het laadje brengt. Daarnaast behoort het Drentse Heideschaap tot de zeldzame huisdierrassen, erkend door de Stichting Zeldzame Huisdierrassen in Nederland. Hierbij hebben we het over het Drentse Heideschaap als levend erfgoed, een ras welke reeds eeuwen bestaat. Voor de Ruiner kudde, als bakermat voor het behoud van het Drentse Heideschaap, een blijvend en belangrijk thema.

Voorzitter,
Alb. Kerssies